

İstanbul'daki vakıf üniversitelerinde lisansüstü sağlık eğitimi

Prof. Dr. Nesrin Emekli

1945 yılında doğdu. İlk, orta ve yükseköğrenimini İstanbul'da tamamladı. 1966-1983 yılları arasında İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hematoloji Bilim Dalı içinde, TÜBİTAK tarafından desteklenen Hemostaz Araştırma Ünitesinde teknisyen, araştırmacı ve baş araştırmacı kadrolarında çalıştı. Bu süre zarfında aynı Biyokimya Anabilim Dalında Biyokimya Doktoru ve Doçenti oldu. 1988 yılında profesör olan Emekli, 1983-2012 yılları arasında Marmara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Temel Tıp Bilimleri kadrosunda çalıştı. M.Ü. Diş Hekimliği Fakültesinde 2 dönem dekanlık, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulunda Müdürlük yaptı. 2 dönemde de Türkiye Kimya Derneği Başkanlığı yaptı. 1992-98 yılları arasında Journal of Dentistry Dergisinin, 2006-2010 yılları arasında Kimya ve Sanayi Dergisinin Editörlüğünü yaptı. Emekli halen İstanbul Medipol Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde lisans ve yüksek lisans derslerini vermekte ve bu birimlerin yöneticiliğini yapmaktadır. Dr. Emekli evlidir ve 2 çocuk sahibidir.

İstanbul'da 1992-2014 yılları arasında kurulmuş 38 vakıf üniversitesi vardır. İstanbul'da bulunan 9 devlet üniversitesi ile birlikte mega kentteki üniversite sayısı 47'ye yükselmiştir. Lisansüstü eğitim devlet ve vakıf üniversitelerinin bir kuruluşu olan Sağlık, Sosyal ve Fen Bilimleri Enstitüleri aracılığı ile 2547 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri çerçevesinde yürütülür. Kanunun üniversite senatolarına verdiği yetkilerle her üniversite kendi yönetmeliğini düzenler, yasadaki değişiklikleri takip ederek yönetmeliğini günceller. 04.11.1981 tarih ve 17506 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve bu Kanunun 50. Maddesinde yer alan Lisansüstü Eğitim Yönetmeliğinde yıllar içinde pek çok madde ve fıkralar değişmiştir.

Sağlık Bilimleri Enstitüleri Tıp ve Sağlık Bilimleri ile ilgili alanlarda lisansüstü eğitim ve öğretim vermektedir. Tezli yüksek lisans programını tamamlama süresi azami 6 yarıyıldır. Bu program en az 7 adet ders, 1 seminer ve tezden oluşur. Derslerden alınan kredi toplamı 21'den az olamaz. Avrupa Kredi Transfer Sistemine göre (AKTS) tez çalışmasının ve derslerin kredi toplamı 90'dan az olanlar mezun olamaz. Seminer dersi başarılı/başarısız

olarak değerlendirilir. Kredilerini başarıyla tamamlayan yüksek lisans öğrencilerine "yüksek lisans diploması" verilir.

Doktora programını tamamlama süresi yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için azami 12 yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için azami 18 yarıyıldır. Doktora programına yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci yedi dersten az olmamak koşuluyla toplam en az 21 kredi, lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci için 14 dersten az olmamak koşuluyla en az 42 ders yükü kredisi gerekir. AKTS yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrencilerde tez dâhil 180'den az, lisans derecesi ile kabul edilenlerde 270'den az olamaz. Kredilerini başarıyla tamamlayan, doktora yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen öğrenci, tez izleme komitesi denetiminde bir tez hazırlar, tez savunma sınavında başarılı olan öğrenciye "doktora diploması" verilir.

Bu yazıda iki konu ele alınmıştır; birincisi İstanbul'daki vakıf üniversiteleri ve sağlık bilimleri enstitülerinin programları, ikincisi ise 2011, 2012 ve 2013 yıllarında yürürlüğe giren yasalarda lisansüstü eğitim mevzuatında yapılan güncellemelerdir. Değiştirilen lisansüstü eğitim yönetmeliği

maddelerinde sadece güncelleştirilen cümleler değil, maddenin tamamı yazılarak okuyucuya, eski şekline bakmama gibi bir kolaylık düşünülmüş, değiştirilen madde ile ilgili kişisel bir yorum da yapılmamıştır. Son yıllarda lisansüstü eğitim mevzuatında güncellenen maddeler yorum yapılmadan ve eski madde ile mukayese edilmeden aynen yazılmıştır. Amacımız konuyla ilgilenen öğretim üyesi ve öğrencileri bilgilendirmektir.

1992-2014 yılları arasında İstanbul'da kurulan vakıf üniversiteleri

İstanbul'daki vakıf üniversiteleri kuruluş yılı sırasına göre aşağıdaki gibidir: 1992 yılında Kadir Has ve Koç üniversiteleri, 1996 yılında Sabancı, Yeditepe, Bilim, Fatih ve Işık üniversiteleri, 1997 yılında Kültür, Maltepe, Beykent ve Doğuş üniversiteleri, 1998 yılında Bahçeşehir ve Haliç üniversiteleri, 1999 yılında Okan Üniversitesi, 2001 yılında Ticaret Üniversitesi, 2006 yılında Bilim Üniversitesi, 2007 yılında Acıbadem, Arel, İstanbul Aydın ve Özyeğin üniversiteleri, 2008 yılında Kemerburgaz, Piri Reis ve Şehir üniversiteleri, 2009 yılında İstanbul Medipol ve Yeni Yüzyıl üniversiteleri, 2010 yılında Bezmialem, Fatih Sultan Mehmet,

Gedik, Sabahattin Zaim, Süleyman Şah ve 29 Mayıs üniversiteleri, 2011 yılında Gelişim ve Üsküdar üniversiteleri, 2012 yılında Murat Hüdavendigar Üniversitesi, 2013 yılında Nişantaşı Üniversitesi, 2014 yılında ise MEF, Esenyurt ve Biruni üniversiteleri kurulmuştur.

İstanbul'da sağlık bilimleri enstitüleri olan vakıf üniversiteleri ve mevcut programları

İstanbul'daki vakıf üniversitelerinin 15 tanesinde sağlık bilimleri enstitüsünde lisansüstü program yürütülmektedir. Sağlık bilimleri enstitüleri kurulmuş fakat henüz lisansüstü programa başlamamış vakıf üniversiteleri de vardır. Tablo 1'de bu üniversitelerde yürütülen yüksek lisans programları, Tablo 2'de doktora programları üniversitelerin kuruluş sırasına göre verilmiştir. Ayrıca bu programlar aşağıda yine kuruluş sırasına göre yazılmıştır. Bazı üniversitelerde sağlıkla ilgili programlar sosyal bilimler enstitüsünde yürütülmektedir. Dergideki sınırlı sayfalarımız nedeniyle bu üniversiteler değerlendirme kapsamı dışında tutulmuştur.

Koç Üniversitesi (1992)-Yüksek Lisans; Biyo-Medikal Bilimler ve Mühendislik, Tıbbi Fizyoloji, Tıbbi Mikrobiyoloji, Üreme Biyolojisi, Hemşirelik **Doktora;** Biyo-Medikal Bilimler ve Mühendislik, Moleküler Biyoloji ve Genetik

Yeditepe Üniversitesi (1996)- Yüksek Lisans; Beslenme ve Diyetetik, Diş Hekimliği, Farmakoekonomi ve Epidemiyoloji, Farmasötik Kimya, Fitoterapi, Hemşirelik, Klinik Eczacılık, Kozmetoloji, Multidisipliner Moleküler Tıp, Spor Fizyoterapisi, **Doktora :** Farmakognozi, Farmasötik Kimya, Farmasötik Toksikoloji, Multidisipliner Moleküler Tıp.

Bilgi Üniversitesi (1996)- Yüksek Lisans; Spor Fizyoterapisi ve Rehabilitasyonu (Öğrenci alımı için YÖK'den onay beklenmektedir). Ayrıca İspanya'daki Real Madrid International School ile yapılacak işbirliğiyle, "Spor Fizyoterapisi ve Rehabilitasyonu Yüksek Lisans Çift Diploma Programı" eğitimi için çalışmalar yapılmaktadır.

Maltepe Üniversitesi (1997)- Yüksek Lisans; Hemşirelik, Klinik Embriyoloji

Haliç Üniversitesi (1998)- Yüksek Lisans; Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Beslenme ve Diyetetik, Hastane ve Sağlık Kuruluşları Yönetimi, Beden Eğitimi ve Spor, Psikoloji, Hemşirelik. **Doktora;** Hemşirelik

Bahçeşehir Üniversitesi (1998)-Yüksek Lisans; Sağlık kurumları yöneticiliği, Aile Danışmanlığı, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon. **Doktora;** Hemşirelik (Eğitim dili İngilizce ve uluslararası başvuruya açık)

Okan Üniversitesi (1999)- Yüksek Lisans; Beslenme ve diyetetik, Hemşirelik, Sağlık Yönetimi, Sağlıkta Kalite Yönetimi, **Doktora;** Beslenme ve Diyetetik, Hemşirelik, Sağlık Yönetimi

Bilim Üniversitesi (2006)- Yüksek Lisans; Tıbbi Biyoloji ve Genetik, Histoloji ve Embriyoloji, Biyokimya, Fizyoloji, Organ ve Doku Koordinatörlüğü Eğitimi, Hemşirelik, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Beslenme ve Diyetetik, **Doktora;** Hemşirelik

Acıbadem Üniversitesi (2007)- Yüksek Lisans; Hemşirelik, İlaç Endüstrisinde Yönetim, Sağlık Fiziği, Biyokimya ve Moleküler Biyoloji.

Aydın Üniversitesi (2007)- Yüksek Lisans; İş Sağlığı ve İş Güvenliği (Belediye işbirliği ile yerinde yapılıyor-Tezsiz)

Medipol Üniversitesi (2009)- Yüksek Lisans; Sinir Bilim, Anatomi, Beslenme ve Diyetetik, Biyokimya, Hemşirelik, Histoloji ve Embriyoloji, Fizik Tedavi Rehabilitasyon, Klinik Eczacılık, Perfüzyonistik, Sağlık Yönetimi, Sağlık Fiziği, **Doktora;** Sinir Bilimi, Sağlık Yönetimi, Fizik Tedavi Rehabilitasyon, Anatomi.

Yeni Yüzyıl (2009)- Yüksek Lisans; Sağlık Yönetimi (Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet Kolu Kamu Görevlileri Sendikası-Türk Sağlık-Sen ile birlikte), Klinik Embriyoloji, Sağlık Antropolojisi

Bezmialem Üniversitesi (2010)- Yüksek Lisans; Lazer Destekli Diş Hekimliği (Aachen Üniv. İle ortak), Biyoteknoloji, Oral İmplantoloji, Farmakognozi ve Doğal Ürünler Kimyası, Sinir Bilimleri, **Doktora;** Ortodonti (İstanbul Üniversitesi ile ortak)

Gedik Üniversitesi (2010)-Yüksek Lisans; Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri, Hareket ve Antrenman Bilimleri.

Üsküdar Üniversitesi (2011)- Yüksek Lisans; Hastane İşletmeciliği, Nörobilim, İş Sağlığı ve Güvenliği, Sağlık Sistemleri, Sağlık Bilişim ve Teknolojileri, Hemşirelik.

2011-2013 yılları arasında yürürlüğe giren yasalarla lisansüstü eğitiminde yapılan güncellemeler

Lisansüstü Eğitim Yönetmeliği'nin ana başlıkları; çeşitli şartlarda lisansüstü programlara öğrenci kayıt ve kabulü, Tezli/Tezsiz yüksek lisans ve doktora programlarında alınan derslerin sayısı, kredileri, AKTS'leri, devam zorunluluğu, başarı kriterleri, yapılan tezin/projenin tamamlanma süresi, akademik ve tez danışmanlarının görevleri, tez izleme komitesi, tez önerisi savunması, yapılan tezin/projenin üniversitenin belirlenmiş yazım kurallarına göre yazılması, tamamlanmış tezin jüri önünde savunulması, başarılı olmama durumlarında izlenecek yöntemler, başarılı durumda alınacak diplomalar ve bu süreç içinde karşılaşılan sorunların çözümü şeklinde özetlenebilir. Aşağıda 2011,2012 ve 2013 yıllarında çıkan yasalarda Lisansüstü Eğitim ile ilgili değişimlere ve geçici ek maddelere yer verilmiştir.

44. Maddenin (Değişik: 13.2.2011-6111/171md) lisansüstü eğitimi ile ilgili fıkraları aşağıdaki gibidir:

c) Bir yıl süreli yabancı dil hazırlık sınıfı hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptıranı yaptırmadığına bakılmaksızın ön lisans programlarını azami dört yıl, lisans programlarını azami yedi yıl, lisans ve yüksek lisans derecesini birlikte veren programları azami dokuz yıl, yüksek lisans programını azami üç yıl, **yüksek lisans programını azami üç yıl, doktora programını ise azami altı yıl içinde başarı**

ile tamamlayarak mezun olamayanlar, bu Kanunun 46'ncı maddesinde belirtilen koşullara göre ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmaksızın öğrencilik statüleri devam eder.

Bu değişim ile hem lisansüstü eğitimin azami sürelerine yer verilirken, Yükseköğretimde kayıt silinmesine son verilmiştir.

d) Yeterlilik, seviye tespit veya ders başarılarını ölçen tüm sınavlar, kâğıt ortamında ve eş zamanlı olarak yapılabileceği gibi, alan ve zorluk düzeyine göre tasnif edilerek güvenli biçimde saklanan bir soru bankasından, her bir adaya farklı zamanlarda farklı soru sorulmasına izin verecek şekilde elektronik ortamda da yapılabilir. Sınavlarda sorulacak soruların hazırlanması, soru bankasının oluşturulması ve şifrelenmesi, sınav sorularının kâğıt ortamında veya elektronik ortamda saklanması ile sınav güvenliğinin sağlanmasına ilişkin ilkeler Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir.

e) Yükseköğretim Kurulu kararı üzerine yükseköğretim kurumlarında; öğretim elemanı ve öğrencilerin aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın, bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak öğretim faaliyetlerinin planlandığı ve yürütüldüğü ön lisans, lisans **ve lisansüstü uzaktan öğretim programları açılabilir**. Uzaktan öğretim programlarının açılabilmesi için alanlar, uzaktan öğretim yoluyla verilecek dersler ve kredi miktarları, ders materyallerinin hazırlanması, sınavlarının yapılma şekli, yükseköğretim kurumları arasında bu amaçla yapılacak protokoller ile uzaktan öğretime ilişkin diğer hususlar, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir...

Bu değişim ile lisansüstü programlarda uzaktan eğitim öğretimin yapılmasının önü açılmıştır bu fıkranın devamındaki ifadeler eğitimin mali yönü ile ilgilidir.

Eski madde başlığı "Cari Hizmet Maliyeti" olan 46. Madde başlığı "Cari hizmet maliyetinin hesaplanması, öğrenci katkı payları ve öğrenim ücretleri" şeklinde değişmiştir.

46. Maddenin (Değişik: 13.2.2011-6111/172md) Lisansüstü eğitimi ile ilgili fıkraları aşağıdaki gibidir:

c) Bu maddenin (ç), (d) ve (e) fıkralarında belirtilen durumlarda her bir ders için kredi başına ödenecek katkı payı veya öğrenim ücreti tutarları, her bir dersin kredisinin ilgili dönemde alınması gereken toplam ders kredisine oranlanması

sonucu bulunacak katsayının ilgili dönem için belirlenen öğrenci katkı payı veya öğrenim ücreti ile çarpılarak, ilgili yükseköğretim kurumunca dönem başlarında hesaplanır.

ç) 44 üncü maddenin (c) fıkrasındaki süreler içinde aynı yükseköğretim kurumundaki öğrenimi sırasında bir derse üçüncü defa kayıt yaptırılması halinde, ilgili dönem için öngörülen katkı payı ya da öğrenim ücretinin yanı sıra bu maddenin (c) fıkrasına göre hesaplanan kredi başına ödenecek katkı payı veya öğrenim ücreti; dersin alınacağı dönem için belirlenen kredi başına katkı payı veya öğrenim ücretinin yüzde elli fazlası, dördüncü defa kayıt yaptırılması halinde yüzde yüz, beşinci veya daha fazla defa kayıt yaptırılması halinde ise yüzde üç yüz fazlası ile hesaplanır.

d) 44'ncü maddenin (c) fıkrasındaki süreler içinde öğrenimin tamamlanmaması halinde, her bir ilave ders için kredi başına ödenecek öğrenci katkı payı veya öğrenim ücreti; dersin alınacağı dönem için bu maddenin (c) fıkrasına göre belirlenecek olan kredi başına katkı payı veya öğrenim ücretinin yüzde yüzü, ikinci defa kayıt yaptırılması halinde yüzde ikiyüzü, üçüncü defa kayıt yaptırılması halinde yüzde üçyüzü, dördüncü ve daha fazla defa kayıt yaptırılması halinde ise yüzde 400'ü olarak hesaplanır.

f) Lisansüstü öğrenimin, 44 üncü maddenin (c) fıkrasındaki süreler içinde tamamlanamaması halinde tez aşamasında ödenecek öğrenci katkı payı veya öğrenim ücreti, lisansüstü öğrenim için belirlenen dönemlik katkı payı veya öğrenim ücretine (d) fıkrasındaki oranlar uygulanarak hesaplanır.

g) Öğrenci katkı payı ve öğrenim ücretleri, ilgili dönem başlarında ödenir. Süresi içinde katkı payı veya öğrenim ücretini ödemeyenler ve mazeretleri ilgili yükseköğretim kurumunun yönetim kurulunca kabul edilmeyenler, o dönem için kayıt yaptıramaz ve öğrencilik haklarından yararlanamaz...

2547 sayılı kanuna eklenen geçici 58. Maddenin (Ek:13.2.2011-6111/173md) lisansüstü eğitimi ile ilgili kısımları aşağıdaki gibidir:

Geçici Madde 58- Yükseköğretim kurumlarında hazırlık dâhil bütün sınıflarda intibak, ön lisans, lisans tamamlama, lisans, lisansüstü öğrenimi gören öğrencilerden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar, kendi isteğiyle ilişkileri kesilenler ile yurt dışındaki üniversitelerden yatay geçiş yaptıktan sonra yatay geçişleri iptal edilenler dâhil, terör suçundan hüküm giyenler hariç her ne sebeple olursa olsun ilişkisi kesilenler ile bir programı

kazandıkları halde kayıt yaptırmayanlar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş ay içinde ilişkilerinin kesildiği yükseköğretim kurumuna başvuruda bulunmaları şartıyla bu Kanunun 44 üncü maddesinde belirtilen esaslara göre 2011-2012 eğitim-öğretim yılında öğrenimlerine başlayabilirler...

2547 sayılı kanuna eklenen geçici 63. Maddenin (Ek: 4.7.2012-6353/11md) lisansüstü eğitimi ile ilgili kısımları aşağıdaki gibidir:

Geçici Madde 63- Süresi içerisinde başvurumaları nedeniyle bu Kanunun geçici 58 inci maddesinden yararlanamayanlar (Uluslararası Ortak Lisans Programları çerçevesinde öğrenim görenler dâhil), bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ilişkilerinin kesildiği yükseköğretim kurumuna başvuruda bulunmaları hâlinde geçici 58 inci maddede yer alan esaslara göre, takip eden eğitim-öğretim yılında öğrenimlerine başlayabilirler."

Süresi içinde başvuru yapamayıp da eğitimine devam etmek isteyenler için; 12 Temmuz 2012 tarih ve 28351 sayılı Resmi Gazete'de 6111 sayılı Kanunda belirtilen Öğrenci Affından yararlanmak için 6353 Sayılı Kanun'un 11'inci maddesi ile 2547 sayılı Kanuna eklendi.

Bu ek maddeler ile üniversitelerden ilişkisi kesilen öğrencilere af çıkmıştır.

06.02.2013 tarih ve 28551 Sayı ile Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde yapılan değişiklikler

Öğrenci kabulü/ Madde 2-b fıkrası (Değişik: RG-6.2.2013-28551)

b) Doktora programına başvurabilmek için adayların bir lisans veya tezli yüksek lisans diplomasına, hazırlık sınıfları hariç en az on yarıyıl süreli Tıp, Diş Hekimliği ve Veteriner Fakülteleri diplomasına, Eczacılık ve Fen Fakültesi lisans veya yüksek lisans derecesine veya Sağlık Bakanlığınca düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine sahip olmaları ve ALES'den başvurduğu programın puan türünde 55, lisans diplomasıyla başvuranlardan 80, standart puandan az olmamak koşuluyla ilgili senatoca belirlenecek ALES standart puanına sahip olmaları gerekir. Lisans derecesiyle doktora programına başvuranların lisans mezuniyet not ortalamalarının 4 üzerinden en az 3 veya muadili bir puana sahip olmaları gerekir. Yüksek lisans derecesiyle doktora başvuracak olanların doktora programlarına kabulünde, ALES puanı yanı sıra lisans ve/veya yüksek lisans not ortalaması ve mülakat sonucu da değerlendirilir. Bu değerlendirmeye ilişkin hususlar ile başvuru için adayların sağlanması gereken

referans mektubu, neden doktora yapmak istediğini belirten kompozisyon, uluslar arası standart sınavlar benzeri diğer belgeler ilgili senato tarafından düzenlenen yönetmelikle belirlenir. Ancak doktora programına öğrenci kabulünde ÜDS'den en az 55 puan veya üniversitelerarası Kurulca kabul edilen bir sınavdan bu puan muadili bir puan, yabancı uyruklu öğrenciler için ana dilleri dışında İngilizce, Fransızca ve Almanca dillerinden birinden ÜDS'den en az 55 puan veya Üniversitelerarası Kurulca kabul edilen bir sınavdan bu puan muadili bir puan alınması zorunlu olup, bu asgari puanların girilecek programların özelliklerine göre gerekirse yükseltilmesine üniversite senatolarınca karar verilir. ALES puanının % 50'den az olmamak koşuluyla ne kadar ağırlıkla değerlendirmeye alınacağı ilgili senato tarafından belirlenir...

Ders Sınavları ve Değerlendirme/ Madde 7-c ve d fıkrası (Değişik: RG-6.2.2013-28551)

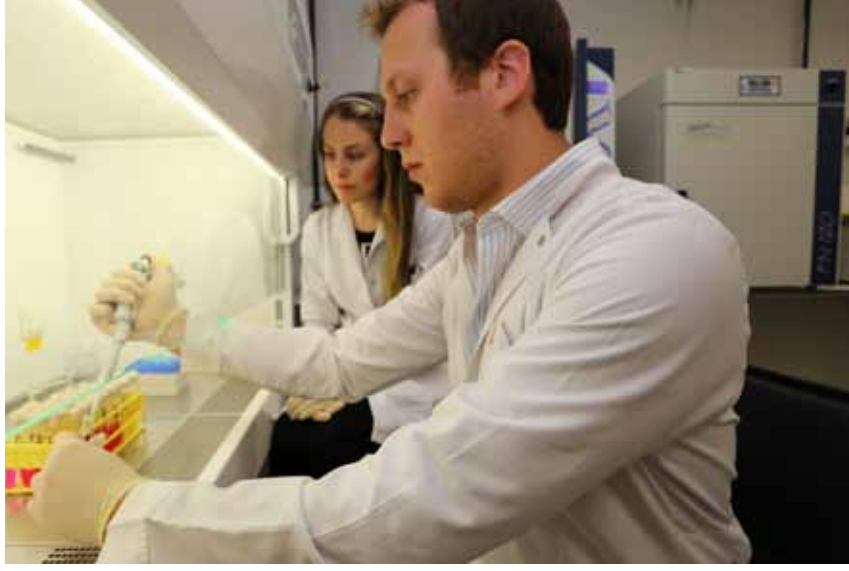
c) Yükseköğretim kurumlarınca, öğrencinin herhangi bir yarıyıldan sonra programına devam edebilmesi için gerekli ek başarı koşulları belirlenebilir.

d) Yeterlilik, seviye tespit veya ders başarılarını ölçen tüm sınavlar, kâğıt ortamında ve eş zamanlı olarak yapılabileceği gibi, alan ve zorluk düzeyine göre tasnif edilerek güvenli biçimde saklanan bir soru bankasından her bir adaya farklı zamanlarda farklı soru sorulmasına izin verecek şekilde elektronik ortamda da yapılabilir. Sınavlarda sorulacak soruların hazırlanması, soru bankasının oluşturulması ve şifrelenmesi, sınav sorularının kâğıt ortamında veya elektronik ortamda saklanması ile sınav güvenliğinin sağlanmasına ilişkin ilkeler Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir.

Yüksek Lisans Programı/ Madde 8-c fıkrası (Değişik: RG-6.2.2013-28551)

c) Yükseköğretim Kurulu kararı üzerine yükseköğretim kurumlarında, öğretim elemanı ve öğrencilerin aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın, bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak öğretim faaliyetlerinin planlandığı ve yürütüldüğü lisansüstü uzaktan öğretim programları açılabilir. Uzaktan öğretim programlarının açılabilmesi için alanlar, uzaktan öğretim yoluyla verilecek dersler ve kredi miktarları, ders materyallerinin hazırlanması, sınavlarının yapılma şekli, yükseköğretim kurumları arasında bu amaçla yapılacak protokoller ile uzaktan öğretime ilişkin diğer hususlar, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir.

Tezli Yüksek Lisans Programı/Süre/ Madde 10 - a ve b fıkrası (Değişik: RG-6.2.2013-28551)

a) Tezli yüksek lisans programını tamamlama süresi azami üç yıldır. Daha kısa sürede mezun olabilecek bir öğrenciyle ilgili düzenlemeler, ilgili senato tarafından kabul edilen yönetmelikle belirlenir.

b) Tezli yüksek lisans programını azami üç yıl içinde başarı ile tamamlayanlar, 2547 sayılı Kanununun 46'ncı maddesinde belirtilen koşullara göre ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmaksızın öğrencilik statüleri devam eder.

Yüksek Lisans Tezinin Sonuçlanması/ Madde 12 -d fıkrası (Değişik: RG-6.2.2013-28551)

d) Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Bu karar enstitü anabilim dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde gereğini yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Tezi reddedilen veya düzeltme sonrası savunmada reddedilen öğrenciye yeni bir tez konusu verilir veya öğrencinin talepte bulunması halinde tezsiz yüksek lisans programının ders kredi yükü, proje yazımı ve benzeri gereklerini yerine getirmiş olmak kaydıyla kendisine tezsiz yüksek lisans diploması verilerek programla ilişkisi sona erdirilir. Kendisine yeni bir tez konusu verilen öğrenci ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda tez ile ilgili şartları yerine getirmek ve sınavlara katılmak hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlandırılmaksızın öğrencilik statüleri devam eder.

Tezli Yüksek Lisans Diploması/Madde 13- a ve b fıkrası (Başlığı ile birlikte Değişik: RG-6.2.2013-28551)

a) Tez sınavında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla yüksek lisans tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi

şekli yönünden uygun bulunan yüksek lisans öğrencisine Tezli Yüksek Lisans Diploması verilir.

b) Tezli Yüksek Lisans Diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu, enstitü anabilim dalındaki programın onaylanmış adı bulunur.

Tezsiz Yüksek Lisans Programı/Amaç ve Kapsam/Madde 14-a ve b fıkrası (Değişik: RG-6.2.2013-28551)

a) Tezsiz yüksek lisans programının amacı, öğrenciye mesleki konuda bilgi kazandırmak ve mevcut bilgilerin uygulamada nasıl kullanılacağını göstermektir. Tezsiz yüksek lisans programı ikinci Lisansüstü Öğretimde de yürütülebilir. Bu program toplam otuz krediden az olmamak koşuluyla en az on adet ders ile dönem projesi dersinden oluşur. Dönem projesi dersi kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Öğrenci, dönem projesinin alındığı yarıyıldan dönem projesine kayıt yaptırmak ve yarıyıl sonunda yazılı bir rapor vermek zorundadır. İlgili senato tarafından belirlenen esaslara göre tezsiz yüksek lisans programının sonunda yeterlik sınav uygulanabilir. İkinci lisansüstü öğretim programlarında sadece tezsiz yüksek lisans eğitimi yürütülebilir. Bu programlarda doktora ve tezli yüksek lisans eğitimi yapılamaz.

b) Öğrencinin alacağı derslerin en çok üç tanesi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla, lisans derslerinden seçilebilir.

Süre /Madde 16- a ve b fıkrası (Değişik: RG-6.2.2013-28551)

a) Tezsiz yüksek lisans programını tamamlama süresi azami üç yıldır.

b) Azami üç akademik yıl içinde tamamlayanlara 2547 sayılı Kanununun 46'ncı maddesi uygulanır...

Tezsiz Yüksek Lisans Diploması /Madde 17-a, b ve c fıkraları (Başlığı ile birlikte Değişik: RG-6.2.2013-28551)

a) Kredili derslerini ve dönem projesini başarıyla tamamlayan yüksek lisans öğrencisine Tezsiz Yüksek Lisans Diploması verilir

Tablo 1: İstanbul'daki Vakıf Üniversitelerinin 2014 Yılı İtbarı ile Sağlık Bilimleri Enstitülerinde Mevcut Yüksek Lisans Programları

Kuruluş Yılına Göre Üniversiteler	Anat.	Bes.	Biyok.	Hemşi.	Hist.	FTR	Klin. Ec	Sağ.Y	Sağ.F	Perfüz	Sinir B	İlaç E	Spor	İş Sağ	Bio M	Fizy	Mikr	ÜR.
Koç				+											+	+	+	+
Yeditepe*		+		+		+	+						+	+				
Fatih*			+															
Bilgi						+		+										
Maltepe*				+														
Haliç*		+		+		+		+					+					
Bahçeşehir*						+		+										
Okan*		+		+		+		+										
Bilim*		+	+	+	+	+										+		
Acıbadem*		+	+	+				+	+			+		+				
Aydın *																		
Medipol	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+							
Yeniüyüyl*								+						+				
Bezmiale*	+										+							
Gedik													+					
Üsküdar*				+							+			+				

Yukarıdaki tabloya sığdıramayan YL programları; **Yeditepe***: Farmakoekonomi ve Epidemiyoloji, Farmasötik Kimya, Fitoterapi, Kozmetoloji, Multidisipliner Moleküler Tıp, Spor Fizyoterapisi ve Dişhekimliği Fakültesinin tüm anabilim dallarında yüksek lisans programları, **Fatih***: Tıbbi genetik programı, **Maltepe***: Klinik Embriyoloji, **Haliç***: Psikoloji, **Bahçeşehir***: Aile danışmanlığı, **Okan***: Sağlıkta Kalite Yönetimi, **Bilim***: Tıbbi Biyoloji ve Genetik, Organ ve Doku Koordinatörlüğü Eğitimi, Ebelik, **Acıbadem***: Kan Bankacılığı ve Transfüzyon Tıbbi, Biyoetik, **Aydın***: Disiplinlerarası aile danışmanlığı, İş sağlığı ve iş güvenliği, **Yeni yüzyıl*** Klinik Embriyoloji, **Bezmiale***: Ortodonti, Lazer Destekli Dişhekimliği, Biyoteknoloji, Oral İmplantoloji, Farmakognozi ve Doğal Ürünler Kimyası, **Üsküdar***: Hastane İşletmeciliği. **Kısaltmalar:** **Anat**=Anatomî, **Bes**=Beslenme ve Diyetetik **Biyok**=Biyokimya+Biyokimya ve Moleküler Biyoloji, **Hemşi**=Hemşirelik **Hist**=Histoloji ve Embriyoloji, **FTR**=Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon, **Klin.Ec**=Klinik Eczacılık, **Sağ Y**=Sağlık Yönetimi,**Sağ F**=Sağlık Fiziyi, **Perfüz**=Perfüzyonistik, **SinirB**=Sinir Bilimi+nörobilim, **İlaç E**=İlaç Endüstrisinde Yönetim, **Spor**=Sporla ilgili programlar, **İş Sağ**=İş Sağlığı, **Bio M**=Biyomedikal Bilimler ve Mühendislik, **Fizy**=Tıbbi Fizyoloji, **Mikro**=Tıbbi Mikrobiyoloji, **ÜR**=Üreme Biyolojisi

b) Tezsiz Yüksek Lisans Diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu enstitü anabilim dalındaki programın onaylanmış adı bulunur

c) Tezsiz yüksek lisans programına devam edenler, başvurdukları yükseköğretim kurumunca tezli yüksek lisans programı için belirlenmiş olan asgari şartları yerine getirmek kaydıyla, tezli yüksek lisans programına geçiş yapabilirler. Bu durumda tezsiz yüksek lisans programında alınan dersler enstitü yönetim kurulu kararıyla tezli yüksek lisans programındaki derslerin yerine sayılır.

Doktora Programı /Amaç ve Kapsam/ Madde 18-b fıkrası (Değişik: RG-6.2.2013-28551)

b) Doktora programı, tezli yüksek lisans derecesi olan öğrenciler için toplam yirmi bir krediden az olmamak koşuluyla en az yedi adet ders, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışmasından oluşur. Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için de en az kırk iki kredi on dört adet ders, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışmasından oluşur.

Doktora Programı /Süre / Madde 19-a,b,c,d fıkrası (Değişik: RG-6.2.2013-28551)

a) Doktora programını tamamlama süresi yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler

için azami altı yıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için azami dokuz yıl olup, uygulamaya ilişkin düzenlemeler konusunda ilgili üniversite senatoları yetkilidir.

b) Doktora programı için gerekli kredili dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için iki yıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için üç yıldır.

c) Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez çalışmasını (a) bendinde belirtilen altı yılsonuna, lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenci için dokuz yılsonuna kadar tamamlamadığı için tez sınavına giremeyen bir öğrenciye ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulu onayı ile tezini jüri önünde savunması için her seferinde en az altı ay olmak üzere yeni süreler verilir.

d) Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlamayanlar ile azami süresi içinde tez çalışmasını tamamlamayanlar, 2547 sayılı Kanununun 46'ncı maddesinde belirtilen koşullara göre ilgili döneme ait öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerini ödemek koşulu ile öğrenimlerine devam etmek için kayıt yaptırabilir. Bu durumda, ders ve sınavlara katılma ile tez hazırlama hariç, öğrencilere tanınan diğer haklardan yararlanılmaksızın öğrencilik statüleri devam eder. Lisans

derecesi ile doktora programına başvurmuş olanlardan, gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları kaydıyla doktora tezinde başarılı olmayan öğrencilerin talepleri halinde kendilerine tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Yeterlik Sınavı/Madde 21-f ve g fıkrası (Değişik: RG-6.2.2013-28551)

f- Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci, bir sonraki yarıyılıda tekrar sınava alınır.

g) Doktora Yeterlik Komitesi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, toplam kredi miktarının 1/3 'ünü geçirmemek şartıyla fazladan ders/dersler almasını isteyebilir.

Tez Önerisi Savunması/Madde 23-c ve d fıkrası (Değişik: RG-6.2.2013-28551)

c) Tez önerisi reddedilen öğrenci yeni bir danışman ve tez konusu seçme hakkına sahiptir. Böyle bir durumda yeni bir Tez İzleme Komitesi atanabilir.

d) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için Tez İzleme Komitesi, Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık ayları arasında birer kere olmak üzere yılda iki kez toplanır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce komite üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların

Tablo 2: İstanbul'daki Vakıf Üniversiteleri Sağlık Bilimleri Enstitülerinde 2014 Yılı İtibarı ile Doktora Programları

Kuruluş Yılına Göre Üniversiteler	Sinir Bil	Anatomi	FTR	Sağ Y	Dişhe*	Biyo M	Spor Bil	Hemşire	Farmak	Farmask	Farmast	MDMT*	Dişhek	Besl
Koç						+		+				+		
Yeditepe									+			+	+	
Fatih														
Bilgi														
Maltepe														
Haliç								+						
Bahçeşehir								+						
Okan				+				+						+
Bilim								+						
Acıbadem												+		
Aydın														
Medipol	+	+	+	+										
Yeniüzyıl														
Bizmi Alem					+									
Gedik							+							
Üsküdar														

Kısaltmalar: FTR=Fizik tedavi ve rehabilitasyon, **Sağ Y**=Sağlık yönetimi, **Dişhe***= Ortodonti (İst.Üniv. ile ortak), **Biyo M**= Biyo-Medikal Bilimler ve Mühendislik **Spor Bil**= Beden Eğitimi ve spor bilimleri, **Hemşire**=Hemşirelik, **Farmak**=Farmakoknozi, **Farmask**=Farmasotik kimya, **MDMT***= Yeditepe üniversitesi'nin Multidisipliner Moleküler Tıp, Koç Üniv. Moleküler Biyoloji ve Genetik, Acıbadem Üniv. Biyokimya ve Moleküler Biyoloji olarak isimlendirdiği bu program aynı başlık altında gösterilmiştir, **Dişhek**=Çocuk Dişhekimliği, **Besl**=Beslenme ve Diyetetik.

özeti ve bir yıl sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirlenir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir.

Doktora Tezinin Sonuçlandırılması/ Madde 24-d fıkrası (Değişik: RG-6.2.2013-28551)

d)Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Bu karar, enstitü anabilim dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde gereğini yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Tezi reddedilen veya düzeltme sonrası savunmada tezi reddedilen öğrenciye yeni bir tez konusu verilir. Lisans derecesi ile doktora kabul edilmiş olanlardan tezde başarıyla olamayanlar için talepleri halinde bu yönetmeliğin 19'ncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Sonuç

Sağlık bilimleri enstitüleri küresel sağlık sorunlarının yanında ülkemizin sağlık sorunlarına çözüm üretecek kanıta dayalı uygulama ve araştırmalar yapmayı hedefler. Enstitülerin başlıca hedeflerinden biri, uluslararası düzeyde ülkemizin rekabet gücünü arttırmaktır. Kuruluş itibarı ile İstanbul'daki vakıf üniversitelerinin en gençleri arasında olan İstanbul Medipol Üniversitesi Batı standartlarının üzerinde teknolojik imkânlarla sahip araştırma merkezi ile bu rekabetin içinde hızla

yol alma kararlılığı içindedir. Kuruluş yılı 2010 olmasına rağmen bu yıl ilk yüksek lisans mezununu veren, İMÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü 11 yüksek lisans, 4 doktora programı ile 15 alanda lisansüstü eğitimini sürdürmektedir.

İstanbul Medipol Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Dr. Fahrettin Koca bir yazısında "...Bir eğitim kurumunun görevi, hazır bilgiyi öğrencisine aktarmaktan ibaret olamaz. Böyle bir eğitim anlayışı, ne eğitim kurumunun topluma karşı görev ve sorumluluğunu yerine getirmesine imkân verir, ne de öğrencisinin donanımlı bir şekilde hayata hazırlanmasını sağlayabilir. Bir eğitim kurumu, bilimsel bilginin izleyicisi değil üretici olmak, toplumun etki alanına giren gelişmeleri yakından izlemek, her alanda orta ve uzun vadeli stratejik araştırmalar yapmak..." derken aynı kaynakta İstanbul Medipol Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sabahattin Aydın ise "...Üniversite sadece var olan bilginin öğrencilere aktarım yeri değil, aynı zamanda bilginin üretim yeri ve toplumun çok değişken olan bilgiye ısrarlı bir şekilde ulaşabilmenin bir aracıdır..." demektedir. Geleceğin liderlerini yetiştirme yolunda, bu anlayış ve fikirlerin önemi büyüktür.

Hedefleri böylesine büyük olan İstanbul'daki vakıf üniversitelerinin enstitülerinde dikkatimi çeken bir nokta, benzer ya da aynı konuların farklı isimler adı altında değerlendirilmeleridir. Tablo 1 ve 2'de görüldüğü gibi aynı içerikli gibi düşünülen programlar farklı isimlerle anılmaktadır. Moleküler tıp ve sağlık yönetimi bu programlara örnek verilebilir. Bilimde değişik başlıklarla isimlendirilen konu içerikleri o

kadar geniş ki, derinlemesine inildiğinde, her bir konuyu açıklamak için bile bir ömür yetmez. Ancak bu programlardan doktora alıp da akademik olarak ilerlemek isteyenler, bu isim farklılıkları nedeniyle sorun yaşayabilirler.

Yükseköğretim Kurumu 12.09.2013 tarihli Genel Kurul toplantısında sağlık yönetimi ile ilgili isim konularına değinmiş; "Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından teklif edilen program isimlerinin Hastane İşletmeciliği veya Sağlık Kuruluşları Yöneticiliği, Sağlık Bilimleri Enstitüsü tarafından teklif edilen program isimlerinin Sağlık Yönetimi veya Sağlık İdaresi" olmasını karara bağlamıştır. Bu karar, program birlikteliklerinin sağlanması açısından önemlidir. Diğer programlarda da benzer birlikteliğin sağlanmasının uygun olacağı fikrindeyim.

Bir diğer nokta da sağlıkla ilgili bölümlerin sosyal bilimler enstitüleri ya da sosyal bilimler ile ilgili bölümlerin sağlık bilimleri enstitüleri kapsamında yer almasıdır. Klinik psikoloji, sağlık hukuku bu programlara örnek gösterilebilir. Yükseköğretim Kurumu aynı tarihli toplantıda bu programlarda görev alacak öğretim üyelerinin alanlarını ve sayılarını karara bağlamıştır.

Kaynaklar

Başarıya Açılan Pencere. İstanbul Medipol Üniversitesi Yayınları, 2010.

İlgili okulların web siteleri

Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Mevzuatı, sayfa: 48-53, 107-108, 717-728, 829-832. 28. Basım, Yalın Yayıncılık, İstanbul, 2014.